

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.677 van 28 februari 2013
in de zaak A. 199.419/VII-38.022.**

In zake : de NV BLUE STAR CHEMICALS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Donatienne Ryckbost en Emmanuel Ryckbost
 kantoor houdend te 8400 Oostende
 E. Beernaertstraat 80
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
 de Vlaamse regering
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Dirk Abbeloos
 kantoor houdend te 9200 Dendermonde
 Noordlaan 82-84
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 4 maart 2011, strekt tot de
nietigverklaring van :

- het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van
29 december 2010 houdende uitspraak over het beroep ingesteld tegen de
beslissing van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (hierna : OVAM)
van 25 juli 2003, waarbij deze beslist dat het eindverslag "Eindrapportage
beschrijvend bodemonderzoek i.o.v. BLUE STAR CHEMICALS NV te 9220
Hamme, Zwaarveld 41" conform wordt verklaard aan de bepalingen van het
decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering
(hierna : bodemsaneringsdecreet), en van

- het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 29 december 2010 houdende uitspraak over het beroep ingesteld tegen de beslissing van OVAM van 9 augustus 2005, waarbij deze beslist dat het bodemsaneringsproject "Bodemsaneringsproject NV BLUE STAR CHEMICALS, te 9220 Hamme, Zwaarveld 41" niet conform wordt verklaard aan de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 februari 2013.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Donatienne Ryckbost, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Dirk Abbeloos, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoekende partij exploiteert een enzymenfabriek waarvan de producten hoofdzakelijk in de farmaceutische industrie worden gebruikt. Zij oefent haar bedrijfsactiviteiten sinds de oprichting in 1985 uit op het perceel waarop de bestreden besluiten betrekking hebben. Aanvankelijk werden de terreinen gehuurd, in 1991 werden ze door de verzoekende partij aangekocht.

In 1982 werd het terrein verontreinigd als gevolg van een ongeval bij de activiteiten van een vorige exploitant. Een hoeveelheid nikkeloplossing is naar een laaggelegen punt op het terrein gestroomd en is daar in de bodem gedrongen.

3.2. Op 6 april 2000, naar aanleiding van de voorgenomen overdracht van het terrein door de verzoekende partij, wordt een oriënterend bodemonderzoek aan OVAM bezorgd.

Met een brief van 30 mei 2000 laat OVAM weten dat er ernstige aanwijzingen zijn dat het perceel is aangetast door een historische bodemverontreiniging die een ernstige bedreiging vormt. Dit was ook de bevinding van de steller van het oriënterend bodemonderzoek. De verzoekende partij wordt in toepassing van artikel 39, § 1, van het bodemsaneringsdecreet aangemaand een beschrijvend bodemonderzoek uit te voeren. Zij wordt in de brief ook gewezen op de mogelijkheid desgevallend beroep te doen op artikel 31 van het bodemsaneringsdecreet, het zogenaamde statuut van onschuldig bezit; zij maakt van deze mogelijkheid blijkbaar geen gebruik.

3.3. Na talrijke briefwisseling en aanvullende onderzoeken verklaart OVAM op 25 juli 2003 een op 16 juni 2003 ontvangen beschrijvend bodemonderzoek conform aan de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet. OVAM is van oordeel dat de verontreiniging met nikkel op perceel 148f een

ernstige bedreiging vormt, zodat binnen 180 dagen een bodemsaneringsproject moet worden opgesteld en ingediend.

De verzoekende partij heeft echter intussen, met een brief van 3 augustus 2001, laten weten af te zien van de voorgenomen overdracht.

3.4. De verzoekende partij tekent, overeenkomstig artikel 23 van het bodemsaneringsdecreet, op 22 augustus 2003 administratief beroep aan tegen de beslissing van 25 juli 2003. Onder "retroacten" stelt zij onder meer als volgt :

"Gezien de oorspronkelijk geplande overdracht niet is doorgedaan besliste verzoekster tot stopzetting van de overdrachtprocedure en liet zij zulks ook aan de OVAM weten bij officieel schrijven van haar raadsman dd. 3 augustus 2001 (...).

Desalniettemin werden de reeds aangevatte onderzoeken vrijwillig verdergezet door verzoekster, niettegenstaande er geen saneringsplicht geldt voor deze gronden die niet zijn opgenomen op de lijst van de historisch verontreinigde gronden waar bodemsanering moet plaatsvinden (artikel 30, § 2 van het Bodemsaneringsdecreet)".

In haar beroepschrift betwist de verzoekende partij onder meer dat een ernstige bedreiging zou bestaan door de mogelijke verspreiding van de verontreiniging via het grondwater en dat bijgevolg noodzaak zou bestaan tot het uitvoeren van bodemsaneringswerken.

3.5. Op 28 oktober 2003 wordt het perceel overeenkomstig artikel 30, § 2, van het bodemsaneringsdecreet aangewezen als historisch verontreinigde grond waar bodemsanering moet plaatsvinden.

Bij arrest nr. 190.877 van 26 februari 2009 verwerpt de Raad van State het door de verzoekende partij ingestelde annulatieberoep tegen die beslissing.

3.6. De verzoekende partij bezorgt op 12 mei 2005 een bodemsaneringsproject aan OVAM. Volgens de opsteller ervan bestaat geen reëel

risico op verspreiding van de verontreiniging via het grondwater. Er wordt voorgesteld om vijf jaar lang te blijven onderzoeken of er sprake is van verspreiding van de verontreiniging, en om enkel wanneer dat het geval zou zijn, de verontreiniging te saneren door het toepassen van MRC (Metals Remediation Compound)-injectie in het grondwater.

3.7. Op 9 augustus 2005 verklaart OVAM het bodemsaneringsproject niet conform aan de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet en stelt ze aanvullingen en wijzigingen voor. Zo stelt ze onder meer dat "Aangezien de OVAM in haar conformverklaring van het beschrijvend bodemonderzoek besluit dat er wel degelijk sprake is van een verspreidingsrisico (...) bodemsaneringswerken (moeten) worden uitgevoerd". De reden voor het niet conform verklaren is in hoofdzaak het gegeven dat de MRC-injectie een nieuwe techniek is, die op grond van theoretische berekeningen weliswaar beantwoordt aan het BATNEEC (Best Available Technology Not Entailing Excessive Costs)-principe, maar waarbij deze berekeningen eerst moeten worden bevestigd middels een pilootproef. Het aangepaste bodemsaneringsproject moet worden bezorgd binnen een termijn van zes maanden.

3.8. De verzoekende partij stelt administratief beroep in tegen deze beslissing. Zij voert aan dat inmiddels is gebleken dat de eerder voorgestelde techniek van MRC-injectie dan toch niet beantwoordt aan het BATNEEC-principe en dat om het even welke saneringstechniek die zou worden opgelegd zonder dat werkelijk is gebleken dat een verspreidingsrisico bestaat, strijdig is met het BATNEEC-principe.

3.9. Op 29 december 2010 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het beroep tegen de beslissing van OVAM van 25 juli 2003 ongegrond, bevestigt zij de conformverklaring van het beschrijvend bodemonderzoek en stelt dat de verzoekende partij niet aantoont dat zij voldoet aan de voorwaarden van artikel 23, § 2, van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (hierna : bodemdecreet).

Dit is het eerste bestreden besluit.

Eveneens op 29 december 2010 verklaart dezelfde minister het beroep tegen de beslissing van OVAM van 9 augustus 2005 ongegrond en heft zij de niet-conformverklaring van het bodemsaneringsproject op "in die zin dat er geen pilootproef voor de MRC-injectietechniek wordt opgelegd, maar er wel een aangepast bodemsaneringsproject ingediend moet worden waarbij een andere actieve saneringstechniek wordt voorgesteld en een nieuwe BATNEEC-afweging wordt gemaakt".

Dit is het tweede bestreden besluit.

Het eerste bestreden besluit is onder meer gemotiveerd als volgt :

"Overwegende dat overeenkomstig artikel 236 Vlarebo (nieuw) het Bodemdecreet en het Vlarebo (nieuw) op 1 juni 2008 in werking zijn getreden; dat overeenkomstig artikel 176, §1 Bodemdecreet en artikel 225 Vlarebo (nieuw) het Bodemsaneringsdecreet en het Vlarebo (oud) werden opgeheven; dat voorliggend beroepsschrift bijgevolg wordt beoordeeld overeenkomstig de sinds 1 juni 2008 van toepassing zijnde bepalingen van het Bodemdecreet en het Vlarebo (nieuw);

Overwegende dat overeenkomstig artikel 229 Vlarebo (nieuw) bodemonderzoeken, bodemsaneringsprojecten en eindevaluatieonderzoeken die voor de inwerkingtreding van het Bodemdecreet en het Vlarebo bij de OVAM werden ingediend, en na de inwerkingtreding ervan door de OVAM beoordeeld, worden getoetst aan de decretale bepalingen en aan de standaardprocedures of codes van goede praktijk die golden op het ogenblik dat het bodemonderzoek, bodemsaneringsproject of eindevaluatieonderzoek werd ingediend; dat voorliggend bodemonderzoek bijgevolg wordt getoetst aan de decretale bepalingen en aan de standaardprocedures of codes van goede praktijk die golden op het ogenblik dat het bodemonderzoek werd ingediend;

(...)

Overwegende dat de beroepster ten derde betoogt dat de bestreden beslissing de beginselen van behoorlijk bestuur schendt, in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel; dat de verticale schommelingen in de grondwaterstanden rechtstreeks aanleiding geven tot de concentratievariaties in zowel de kern als de afperkingen, rekening houdend met de toegepaste analysetechniek, vorm waarin de stalen worden aangeleverd en de aanwezigheid van nikkel in de zwevende stof; dat dit echter niet duidt op een

verspreidingsmogelijkheid; dat de deeltjes immers niet mobiel zijn; dat er geen ernstige bedreiging bestaat conform artikel 2, 3° Bodemsaneringsdecreet;

Overwegende dat de OVAM in haar verweernota erop wijst dat het argument dat een andere analysetechniek of de aanwezigheid van zwevende stoffen aan de basis zouden liggen van de significante verschillen niet onderbouwd is en weerlegd wordt door de resultaten van peilbuis 2 onderling te vergelijken; dat duidelijk blijkt uit de gegevens opgenomen in de bodemonderzoeken dat de vastgestelde nikkelverontreiniging een waterwinning nadelig kan beïnvloeden; dat tevens duidelijk blijkt dat er contact is of kan zijn tussen de verontreinigende stoffen of organismen en mensen, planten of dieren en waarbij dit contact zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren; dat de nikkelverontreiniging ter hoogte van zone 1 dan ook een ernstige bedreiging vormt overeenkomstig artikel 2, 3° Bodemsaneringsdecreet;

Overwegende dat:

- de verontreiniging met nikkel in het vaste deel van de bodem 227% bedraagt van de bodemsaneringsnorm; bijgevolg kan geconcludeerd worden dat deze historische verontreiniging met nikkel een ernstige aanwijzing voor een mogelijke ernstige bedreiging inhoudt; de verontreiniging met nikkel in het grondwater bedraagt 15.250% van de bodemsaneringsnorm, bijgevolg kan geconcludeerd worden dat deze historische verontreiniging met nikkel een ernstige aanwijzing voor een mogelijke ernstige bedreiging inhoudt; de verontreiniging met arseen in het grondwater ter hoogte van peilbuis 2 bedraagt 220% van de bodemsaneringsnorm; bijgevolg kan geconcludeerd worden dat deze historische verontreiniging met arseen een ernstige aanwijzing voor een mogelijke ernstige bedreiging inhoudt; de verontreiniging met zink in het grondwater bedraagt 210% van de huidige bodemsaneringsnorm; er is echter een nieuw ontwerp voor de bodemsaneringsnorm voor zink in het grondwater, waarbij de norm wordt verhoogd tot 500 µg/l; deze nieuwe norm voor zink wordt niet overschreden; daarom is voor zink geen sprake van een ernstige bedreiging (pag. 24-25 oriënterend bodemonderzoek BLUE STAR CHEMICALS d.d. 29 maart 2000);
- nadat de erkende bodemsaneringsdeskundige ABO NV een eerste fase van het beschrijvend bodemonderzoek opstelde, de erkende bodemsaneringsdeskundige ESHER BVBA de tweede tot vierde fase van het beschrijvend bodemonderzoek opstelde; de OVAM telkens aanvullende onderzoeksverrichtingen vroeg op deze bodemonderzoeken (OVAM-beslissingen d.d. 2 februari 2001, 24 april 2001, 3 augustus 2001);
- de OVAM in de laatste niet-conformverklaring oordeelde dat de prognose van de spontane evolutie van de verontreinigde bodem naar de toekomst toe onvoldoende beschreven is; de OVAM oplegde om op regelmatige tijdstippen de contouren van de verontreinigingspluim te controleren aan de hand van analyses; op basis van deze analyses dient de deskundige een nieuw besluit te formuleren aangaande het mogelijke verspreidingsrisico dat uitgaat

- van de verontreiniging (OVAM-beslissing d.d. 3 augustus 2001);
- er een viervoudige monsternamen en analyse van het grondwater uitgevoerd werd ter hoogte van de nikkelcalamiteit op het terrein; doel van dit onderzoek was om via een zesmaandelijks monsternamen gedurende 2 jaar de spontane evolutie van de grondwaterverontreiniging na te gaan en de conclusies van fase 4 van het beschrijvend bodemonderzoek al dan niet te bevestigen; alle analyseresultaten die tijdens de monitoring werden bekomen in dezelfde grootteorde liggen als bij de vorige vier fasen van het beschrijvend bodemonderzoek (pag. 1 + 7 eindrapportage BLUE STAR CHEMICALS d.d. 6 juni 2003);
 - de grondwaterstroming werd bepaald; de bekomen isocontourlijnen een plat vlak aangeven, wat geen stroming betekent; het terrein in een kwelgebied ligt, wat de steeds veranderende grondwaterstroming kan verklaren (pag. 1, 3^e fase beschrijvend bodemonderzoek d.d. 21 maart 2003);
 - door de wisselende grondwaterstromingen (kwelgebied) de verontreiniging is verspreid over de volledige achterzijde van het perceel 148F en een deel van perceel 143G (pag. 2, 3^e fase beschrijvend bodemonderzoek d.d. 21 maart 2001);
 - de grondwaterstroming werd gedurende het onderzoek verschillende malen bepaald; bij bijna elke bepaling werd ofwel geen ofwel een andere grondwaterstroming aangetroffen; deze wisselende grondwaterstromingen geven duidelijk aan dat het terrein gelegen is in een kwelgebied, wat inhoudt dat de grondwaterstromingsrichting afhankelijk is van de grondwaterstand in de omliggende beken en afwateringskanalen en sterk verschillend kan zijn in zomer en winterperiode; deze gebieden worden gekarakteriseerd door het ontbreken van een welbepaalde regionale stromingsrichting; anderzijds werden er gedurende het onderzoek grote verschillen gemeten in de grondwaterstanden, zelfs in die mate dat bepaalde delen van het terrein ondergelopen waren (pag. 12, 4e fase beschrijvend bodemonderzoek d.d. 28 mei 2001);
 - de grondwaterstand op het onderzochte terrein onderhevig is aan vrij grote seizoensschommelingen; in de lente het grondwater het hoogst staat en in de herfst het laagst; er geen éénduidige horizontale grondwaterstroming aangetroffen wordt (kwelgebied); bij grote grondwaterstanden lagere concentraties vastgesteld worden door het verdunningseffect van insijpelend hemelwater; in de herfst zijn de concentraties hoger (pag. 8 eindrapportage BLUE STAR CHEMICALS d.d. 6 juni 2003);
 - alle nieuwe meetresultaten in dezelfde grootteorde liggen als de vorige zodat dit aangeeft dat de verontreiniging zich niet verder verspreid heeft; volgens de bodemsaneringsdeskundige het feit dat de concentratie aan nikkel in de afperkende peilbuizen constant blijft, aantoonde dat er geen verspreidingsrisico bestaat; dat de conclusie van de bodemsaneringsdeskundige is dat de verontreiniging geen risico inhoudt voor mens en omgeving en dat de sanering van de

ondergrond niet noodzakelijk is indien het bodemgebruik van het onderzochte terrein behouden blijft (pag. 9 eindrapportage BLUE STAR CHEMICALS d.d. 6 juni 2003);

- er zich in een straal van 1 km rond het onderzochte terrein 6 vergunde grondwaterwinningen bevinden en 1 op het terrein in kwestie (pag. 4 Rapport i.o.v. BLUE STAR CHEMICALS d.d. 11 augustus 2003);
- de bodemsaneringsnorm voor nikkel in het grondwater 40 µg/l bedraagt (bijlage 4 Vlarebo);
- de maximaal toelaatbare concentratie voor nikkel in het grondwater 50 µg/l bedraagt (OVAM-verweernota);
- op de verontreinigde percelen er bij de verschillende fases van het onderzoek concentraties werden aangetroffen die sterk schommelen, maar dat de meerderheid van de nikkelconcentraties op de percelen ruim de bodemsaneringsnorm overschrijden (pag. 3-8 eindrapportage BLUE STAR CHEMICALS d.d. 6 juni 2003);

Overwegende dat:

- de beroepster stelt dat de OVAM zich akkoord kon verklaren met de -in de 4^e fase van het beschrijvend bodemonderzoek d.d. 28 mei 2001 geformuleerde - conclusie van de erkende bodemsaneringsdeskundige: 'de vastgestelde verontreiniging houdt geen risico in voor mens en omgeving. Sanering van de ondergrond is niet noodzakelijk, indien het bodemgebruik van het onderzochte terrein behouden blijft' (beroepschrift pag. 12 onderaan);
- de beroepster voorts stelt dat de OVAM evenwel bijkomende onderzoeksmaatregelen oplegde teneinde met zekerheid te kunnen uitsluiten dat de verontreiniging geen risico inhoudt voor mens en omgeving en zich niet verder verspreidt (idem);

Overwegende dat de bewering van de beroepster dat de OVAM zich akkoord verklaarde met de, in de 4^e fase van het beschrijvend bodemonderzoek geformuleerde, conclusie van de erkende bodemsaneringsdeskundige niet kan gevolgd worden; dat de OVAM integendeel de 4^e fase van het beschrijvend bodemonderzoek niet conform verklaarde en aanvullend onderzoek oplegde om te kunnen nagaan of er een ernstige bedreiging van de bodemverontreiniging uitgaat; dat in haar beslissing d.d. 3 augustus 2001 de OVAM geen uitspraak deed inzake de al dan niet aanwezigheid van een ernstige bedreiging;

Overwegende dat de nikkelverontreiniging in de grond en het grondwater sterk de bodemsaneringsnormen overschrijdt; dat er sprake is van een kwelgebied; dat er duidelijk een potentieel risico bestaat door de verontreiniging; dat immers het ondiepe grondwater ter hoogte van de onderzoekslocatie en in de onmiddellijke buurt ervan potentieel winbaar is; dat het duidelijk is dat indien er grondwater wordt gewonnen ter hoogte van of in de onmiddellijke buurt van het onderzochte terrein de vastgestelde nikkelverontreiniging zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren;

Overwegende dat deze aspecten voldoende aantonen dat bodemsanering een noodzaak is; dat hoger reeds geoordeeld werd dat de OVAM de conclusie van de bodemsaneringsdeskundige niet hoeft te volgen in haar beslissing tot conformverklaring van het beschrijvend bodemonderzoek; dat er contact is of

kan zijn tussen de nikkelverontreiniging en mensen, planten of dieren en dat dit contact zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren; dat de beslissing van de OVAM dat er een ernstige bedreiging uitgaat van de verontreiniging met nikkel in de grond en het grondwater dan ook niet kennelijk onredelijk is".

De motivering van het tweede bestreden besluit luidt onder meer als volgt :

"Overwegende dat overeenkomstig artikel 236 Vlarebo (nieuw) het Bodemdecreet en het Vlarebo (nieuw) op 1 juni 2008 in werking zijn getreden; dat overeenkomstig artikel 176, §1 Bodemdecreet en artikel 225 Vlarebo (nieuw) het Bodemsaneringsdecreet en het Vlarebo (oud) werden opgeheven; dat voorliggend beroepsschrift bijgevolg wordt beoordeeld overeenkomstig de sinds 1 juni 2008 van toepassing zijnde bepalingen van het Bodemdecreet en het Vlarebo (nieuw);

Overwegende dat overeenkomstig artikel 229 Vlarebo (nieuw) bodemonderzoeken, bodemsaneringsprojecten en eindevaluatieonderzoeken die voor de inwerkingtreding van het Bodemdecreet en het Vlarebo bij de OVAM werden ingediend, en na de inwerkingtreding ervan door de OVAM beoordeeld, worden getoetst aan de decretale bepalingen en aan de standaardprocedures of codes van goede praktijk die golden op het ogenblik dat het bodemonderzoek, bodemsaneringsproject of eindevaluatieonderzoek werd ingediend; dat voorliggend bodemonderzoek bijgevolg wordt getoetst aan de decretale bepalingen en aan de standaardprocedures of codes van goede praktijk die golden op het ogenblik dat het bodemonderzoek werd ingediend;

Overwegende dat de aanspraken en bezwaren van de beroepster als volgt worden geëvalueerd;

Overwegende dat de beroepster ten eerste betoogt dat het bodemsaneringsbeleid erop gericht is de problematiek van bodemverontreiniging onder controle te krijgen; dat één van de uitgangspunten van het Bodemsaneringsdecreet dan ook is dat een zekere hoeveelheid bodemverontreiniging aanvaardbaar is en dat zelfs indien sanering zich opdringt, dit niet altijd betekent dat de betrokken gronden effectief gesaneerd dienen te worden; dat bodemsanering dient te gebeuren door toepassing van maatregelen die overeenstemmen met de beste beschikbare technieken die geen onredelijk hoge kosten met zich meebrengen in verhouding tot hun resultaat op het vlak van de bescherming van mens en milieu; dat het technische oplossingen betreft die in de praktijk met succes worden toegepast en die onafhankelijk zijn van de financiële draagkracht van degene op wie de saneringsverplichting rust; dat dit BATNEEC-beginsel vervat is in artikel 8, §2 juncto artikel 2, 15° Bodemsaneringsdecreet; dat beroepster er op basis van de resultaten van het oriënterend bodemonderzoek, het beschrijvend bodemonderzoek en het bodemsaneringsproject geenszins toe gehouden kan worden onmiddellijk over te gaan tot een effectieve sanering op basis van de experimentele MRC-injectietechniek; dat immers op afdoende wijze is aangetoond dat de

verontreiniging geen verspreidingsrisico inhoudt; dat de erkend bodemsaneringsdeskundige ervan overtuigd is dat de nikkelverontreiniging in het grondwater niet verder zal verspreiden en hij daarom voorstelt om eerst gedurende 5 jaar de grondwaterkwaliteit te monitoren; dat in het bodemsaneringsproject voldoende garanties worden geboden om alsnog tot sanering over te gaan indien uit de 5-jarige monitoring zou blijken dat er toch een verspreidingsrisico zou bestaan; dat op dat ogenblik, teneinde de optimale injectiegrid te kunnen bepalen, een piloottest zou worden uitgevoerd en vervolgens zou worden overgegaan tot MRC-injectie; dat zolang niet is aangetoond dat er verspreiding optreedt, geen enkele vorm van actieve grondwatersanering voldoet aan het BATNEEC-beginsel en dat een monitoring over een periode van minimaal 5 jaar dan ook onontbeerlijk is vooraleer verdere kosten worden gemaakt waaronder begrepen de door de OVAM opgelegde piloottesten; dat het opleggen van een effectieve sanering een schending inhoudt van artikel 2, 15° juncto artikel 8, §2 en artikel 8, §3 Bodemsaneringsdecreet;

Overwegende dat de beroepster betoogt dat OVAM met de bestreden beslissing het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel schendt; dat het zorgvuldigheidsbeginsel vereist dat een bestuur haar beslissingen op een zorgvuldige wijze voorbereidt en haar beslissingen stoelt op een correcte feitenfinding; dat een bestuur zich voldoende dient te informeren, desnoods via advies van deskundigen om met kennis van zaken een beslissing te nemen; dat OVAM het bodemsaneringsproject niet conform verklaart en dat motiveert op basis van het besluit dat zij genomen heeft in de conformverklaring van het beschrijvend bodemonderzoek; dat zij hierin besloot dat er wel degelijk sprake is van een verspreidingsrisico zodat er bodemsaneringswerken moeten worden uitgevoerd; dat deze conclusie onterecht is; dat de erkend bodemsaneringsdeskundige in het eindverslag van beschrijvend bodemonderzoek tot de conclusie kwam dat de vastgestelde verontreiniging geen risico inhoudt voor mens en omgeving en dat sanering van de ondergrond niet noodzakelijk is indien het bodemgebruik van het onderzochte terrein behouden blijft; dat OVAM zich hiermee akkoord verklaarde maar evenwel de bijkomende onderzoeksmaatregel van een halfjaarlijkse bemonstering gedurende 2 jaar oplegde; dat deze monitoring stipt uitgevoerd werd en hieruit ten eerste bleek dat alle nieuwe meetresultaten in dezelfde grootteorde als de vorige lagen hetgeen aangeeft dat de verontreiniging zich niet verder verspreid heeft en ten tweede dat de concentraties aan nikkel in de afperkende peilbuizen constant blijven hetgeen aantoont dat er geen verspreidingsrisico is; dat OVAM vervolgens evenwel besloot dat de verontreiniging zich heeft verspreid op de percelen met perceelnummers 143 G en 148 H en een ernstige bedreiging vormt aangezien er contact is of kan zijn tussen de verontreinigende stoffen of organismen en mensen, planten of dieren en waarbij dit contact zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren of een waterwinning nadelig kan beïnvloeden; dat tegen deze beslissing beroep ingediend werd dat nog steeds hangende is;

Overwegende dat beroepster verder betoogt dat de verticale schommelingen in de grondwaterstanden rechtstreeks aanleiding geven tot de

concentratievariaties in zowel de kern als de afperkingen, rekening houdend met de toegepaste analysetechniek, de vorm waarin de stalen worden aangeleverd en de aanwezigheid van nikkel in de zwevende stof; dat dit echter niet duidt op een verspreidingsmogelijkheid; dat de deeltjes immers niet mobiel zijn; dat er geen ernstige bedreiging bestaat; dat de bodemsaneringsdeskundige in een technische nota nogmaals tot de conclusie komt dat er geen verspreiding van de grondwaterverontreiniging optreedt; dat OVAM dan ook het zorgvuldigheidsbeginsel schendt waar zij beslist dat er wel degelijk sprake is van een verspreidingsrisico en dat er ingevolge dit verspreidingsrisico bodemsaneringswerken moeten worden uitgevoerd;

Overwegende dat de OVAM in haar verweernota erop wijst dat zij een beleid voert dat stelt dat indien de deskundige op basis van een BATNEEC-afweging kiest voor een innovatieve techniek, er altijd een pilootproef moet worden uitgevoerd voor het indienen van het bodemsaneringsproject; dat de BATNEEC-afweging waarbij de innovatieve techniek wordt vergeleken met andere technieken dan gebaseerd is op veldgegevens eerder dan op aannames waardoor er een correctere afweging tussen technieken kan gebeuren; dat dit de meest efficiënte manier van werken is; dat de MRC-techniek een innovatieve techniek is hetgeen door beroepster bevestigd wordt; dat er bijgevolg een pilootproef dient te worden uitgevoerd voor de indiening van het bodemsaneringsproject; dat zij de pilootproef in geen geval oplegt indien op basis van nieuwe gegevens zou blijken dat de MRC-techniek toch niet het verwachte resultaat zal hebben; dat beroepster naar aanleiding van de niet-conformverklaring van het bodemsaneringsproject bijkomende informatie gevraagd heeft bij Regenesys die de MRC-techniek afraadt; dat deze informatie door de deskundige in het bodemsaneringsproject opgenomen diende te worden; dat de MRC-techniek dan niet weerhouden zou zijn in de BATNEEC-afweging;

Overwegende dat de OVAM in haar verweernota er ook op wijst dat er actieve saneringsmaatregelen noodzakelijk zijn daar er een verspreidingsrisico is en het duidelijk is dat het om een ernstige verontreiniging met nikkel gaat; dat in het vaste deel van de aarde de bodemsaneringsnorm voor nikkel tot 29 keer overschreden wordt; dat in het grondwater de bodemsaneringsnorm voor nikkel tot 725 keer overschreden wordt; dat enkel monitoren van de verontreiniging in het grondwater bijgevolg niet zal volstaan;

Overwegende dat:

- de grondwaterstroming gedurende het onderzoek verschillende malen werd bepaald; dat bij bijna elke bepaling ofwel geen ofwel een andere grondwaterstroming werd aangetroffen; dat deze wisselende grondwaterstromingen duidelijk aangeven dat het terrein gelegen is in een kwelgebied, wat inhoudt dat de grondwaterstromingsrichting afhankelijk is van de grondwaterstand in de omliggende beken en afwateringskanalen en sterk verschillend kan zijn in zomer en winterperiode; dat deze gebieden worden gekarakteriseerd door het ontbreken van een welbepaalde regionale stromingsrichting; dat anderzijds er gedurende het onderzoek grote verschillen werden gemeten in de grondwaterstanden, zelfs in die mate dat bepaalde delen van het terrein ondergelopen waren (pag. 12, 4^e fase

- beschrijvend bodemonderzoek d.d. 28 mei 2001);
- door de wisselende grondwaterstromingen (kwelgebied) de verontreiniging is verspreid over de volledige achterzijde van het perceel 148F en een deel van perceel 143G (pag. 2, 3e fase beschrijvend bodemonderzoek d.d. 21 maart 2001);
- de grondwaterstand op het onderzochte terrein onderhevig is aan vrij grote seizoensschommelingen; dat in de lente het grondwater het hoogst staat en in de herfst het laagst; dat er geen éénduidige horizontale grondwaterstroming aangetroffen wordt (kwelgebied); bij grote grondwaterstanden lagere concentraties vastgesteld worden door het verdunningseffect van insijpelend hemelwater; in de herfst zijn de concentraties hoger (pag. 8 Eindrapportage beschrijvend onderzoek ESHER MILIEU ADVIES d.d. mei 2003);
- er zich in een straal van 1 km rond het onderzochte terrein 6 vergunde grondwaterwinningen bevinden en 1 op het terrein in kwestie (pag. 4 Rapport i.o.v. BLUE STAR CHEMICALS d.d. 11 augustus 2003);
- op de verontreinigde percelen er bij de verschillende fases van het onderzoek concentraties werden aangetroffen die sterk schommelen, maar dat de meerderheid van de nikkelconcentraties op de percelen ruim de bodemsaneringsnorm overschrijden (pag. 3-8 Eindrapportage beschrijvend onderzoek ESHER MILIEU ADVIES d.d. mei 2003);

Overwegende dat:

- in opdracht van beroepster een eindverslag van beschrijvend bodemonderzoek werd opgesteld in mei 2001; dat de bodemsaneringsdeskundige in dit eindverslag tot de conclusie kwam dat de verontreiniging geen humaan, ecologisch of verspreidingsrisico met zich meebrengt (pag. 6 bodemsaneringsproject ESHER d.d. 4 mei 2005);
- OVAM op het beschrijvend bodemonderzoek van mei 2001 aanvullende onderzoeksverrichtingen oplegde bestaande uit halfjaarlijkse bemonsteringen en analyses van het grondwater gedurende 2 jaar om de spontane evolutie van de verontreiniging te bepalen (OVAM-besluit d.d. 3 augustus 2001 en pag. 1 Eindrapportage beschrijvend onderzoek ESHER MILIEU ADVIES d.d. mei 2003);
- in opdracht van beroepster een eindrapport van beschrijvend bodemonderzoek opgesteld werd waarin de 2 jaar durende halfjaarlijkse bemonstering en analyse opgenomen werd; dat tijdens deze monsternames er nikkelconcentraties in het grondwater vastgesteld werden van 29.000 µg/l hetgeen betekent dat de bodemsaneringsnorm van 40 µg/l met een factor 725 overschreden wordt (pag. 4 Eindrapportage beschrijvend bodemonderzoek d.d. mei 2003); dat de erkende bodemsaneringsdeskundige in dit eindrapport op basis van de halfjaarlijkse bemonstering tot volgende besluiten gekomen is:
 - alle nieuwe meetresultaten liggen in dezelfde grootteorde als de vorige zodat dit aangeeft dat de verontreiniging zich niet verder

- verspreid heeft;
- het feit dat de concentraties aan nikkel in de afperkende peilbuizen constant blijven toont aan dat er geen verspreidingsrisico is;
- op basis van de bijkomende metingen kan geconcludeerd worden dat de verontreiniging geen risico inhoudt voor mens en omgeving. Sanering van de ondergrond is niet noodzakelijk indien het bodemgebruik van het onderzochte terrein behouden blijft (pag. 9 Eindrapportage beschrijvend onderzoek ESHER MILIEU ADVIES d.d. mei 2003);
- OVAM het eindrapport beschrijvend bodemonderzoek conform verklaarde aan de bepalingen van het Bodemsaneringsdecreet; dat OVAM besloot dat de vastgestelde historische verontreiniging met nikkel op perceel 148 F zich verspreid heeft tot op de percelen 143 G en 148 H en een ernstige bedreiging vormt aangezien er contact is of kan zijn tussen de verontreinigende stoffen of organismen en mensen, planten of dieren en waarbij dit contact zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren of een waterwinning nadelig kan beïnvloeden (pag. 3 conformverklaring beschrijvend bodemonderzoek OVAM d.d. 25 juli 2003);
- de bodemsaneringsdeskundige, naar aanleiding van de bedenkingen in de conformverklaring beschrijvend bodemonderzoek van OVAM, een rapport opgesteld heeft waarin punt per punt de motivatie van OVAM in detail besproken wordt; dat de bodemsaneringsdeskundige hierin concludeert dat er geen actueel verspreidingsrisico aanwezig is (bijlage 9 bij rapport ESHER d.d. 11 augustus 2003);
- beroepster tegen de conformverklaring d.d. 25 juli 2003 beroep instelde bij de Vlaamse regering, onder andere stellend dat OVAM de algemene beginselen van behoorlijk bestuur schendt waar zij, in tegenstelling tot de bodemsaneringsdeskundige, besluit dat er sprake is van een ernstige bedreiging en er een bodemsaneringsproject opgesteld moet worden (pag. 12 beroepschrift d.d. 22 augustus 2003);

Overwegende dat:

- in opdracht van beroepster een bodemsaneringsproject opgesteld werd; dat de bodemsaneringsdeskundige in dit bodemsaneringsproject voor de sanering van het vaste deel van aarde kiest voor het aanbrengen van een verharding en voor de grondwatersanering kiest voor de injectie van een Metal Remediation Compound (MRC); dat de MRC-injectie enkel noodzakelijk is vanwege de mogelijke verspreiding naar grondwaterwinningen maar dat theoretisch er echter geen verspreiding zou optreden; dat daarom voorgesteld wordt om in een 5-jarige monitoringcampagne eerst na te gaan of er in de praktijk sprake is van enige verspreiding; dat pas als dat het geval is de bronaanpak zou worden toegepast door het in praktijk brengen van de MRC-injectie (pag. 36-37 bodemsaneringsproject ESHER d.d. 4 mei 2005);

- MRC een gepatenteerd product is dat opgeloste metalen uit het grondwater verwijdt via in situ immobilisatie; dat de actieve component van MRC een organosulferverbinding is die onschadelijk is voor mens en milieu; dat bij contact met water en onderhevig aan microbiële biodegradatie, MRC langzaam de organosulferverbinding vrijgeeft aan het verontreinigde grondwater; dat wanneer deze organosulferverbindingen dan in contact komen met opgeloste metalen zoals nikkel, een metaal-organosulfercomplex gevormd wordt; dat dit complex sterk aan de bodem adsorbeert en immobiel is; dat na verloop van tijd het organische gedeelte van het complex afgebroken kan worden door micro-organismen; dat zodoende uiteindelijk onoplosbare mineralen gevormd worden die permanent aan het vaste deel van de bodem gehecht zijn (pag. 1 brief Regenesys d.d. 19 januari 2005 bij bodemsaneringsproject ESHER d.d. 4 mei 2005);

Overwegende dat OVAM het bodemsaneringsproject niet conform verklaarde aan de bepalingen van het Bodemsaneringsdecreet omdat:

- in het saneringsproject een monitoring van 5 jaar voorzien wordt om na te gaan of er verspreiding optreedt; dat afhankelijk van deze resultaten er overgegaan zal worden tot het injecteren van een MRC;
- aangezien de OVAM in haar conformverklaring van het beschrijvend bodemonderzoek besluit dat er wel degelijk sprake is van een verspreidingsrisico, bodemsaneringswerken uitgevoerd moeten worden;
- bodemsanering erop gericht is de achtergrondwaarden voor de bodemkwaliteit te realiseren; dat indien het wegens de kenmerken van de bodemverontreiniging of van de verontreinigde gronden niet mogelijk is de achtergrondwaarden voor de bodemkwaliteit te realiseren door maatregelen die overeenstemmen met de stand van de techniek en die geen onredelijk hoge kosten meebrengen, de bodemsanering er minstens op gericht wordt een betere bodemkwaliteit te verwezenlijken dan bepaald door de toepasselijke bodemsaneringsnormen, of als ook dat niet mogelijk is, te vermijden dat de bodemkwaliteit een ernstige bedreiging vormt;
- uit de vergelijking van verschillende technieken het aanbrengen van een verharding en de injectie van een MRC in het grondwater (die de aanwezige nikkel zal doen neerslaan) blijkt te beantwoorden aan het BATNEEC-principe voor zover de resultaten van een pilootproef de theoretische berekeningen bevestigen;
- aangezien deze laatste techniek een innovatieve techniek is, er een pilootproef uitgevoerd dient te worden en de resultaten gerapporteerd dienen te worden in het bodemsaneringsproject. Deze pilootproef moet vooral kunnen aantonen dat er een stabiel complex (onomkeerbare reactie) wordt gevormd op lange termijn;
- de toxiciteit van het geïnjecteerde MRC nader gespecificeerd dient te worden;
- het voorstel van pilootproef voorgelegd dient te worden aan OVAM (pag. 5 bestreden beslissing);

Overwegende dat:

- de bodemsaneringsdeskundige in een technische nota van september 2005 nog steeds van mening is dat de nikkelverontreiniging in het grondwater niet verder zal verspreiden en dat een actieve sanering niet noodzakelijk is; dat dit betekent dat zolang niet is aangetoond dat er verspreiding optreedt, elke vorm van grondwatersanering niet voldoet aan het BATNEEC-beginsel; dat een monitoring van minimaal 5 jaar dan ook onontbeerlijk is vooraleer verdere kosten worden gemaakt waaronder ook kosten voor piloottesten vallen (pag. 11 Technische nota ESHER d.d. 1 september 2005);
- het uitvoeren van een piloottest voorafgaand aan de monitoring overbodig zal zijn geweest indien uit de 5-jarige monitoring blijkt dat er geen verspreiding optreedt; dat het uitstellen van de pilootproef aansluit bij het BATNEEC-principe (pag. 7 Technische nota ESHER d.d. 1 september 2005);
- de bodemsaneringsdeskundige in deze technische nota opmerkt dat REGENESIS, de leverancier van de MRC, meedeelde dat uit pilootproeven die allen uitgevoerd werden in het buitenland blijkt dat MRC-injectie in veel gevallen niet de gewenste resultaten geeft voor nikkel en dat de leverancier besloten heeft zich terug te trekken uit alle MRC projecten (pag. 8 Technische nota ESHER d.d. 1 september 2005 en brief REGENESIS als bijlage bij Technische nota);
- OVAM in haar verweernota stelt dat het om een ernstige verontreiniging met nikkel gaat (normoverschrijdingen van nikkel in het vaste deel van de aarde met een factor 29 en in het grondwater met een factor 725); dat er bijgevolg actieve saneringsmaatregelen noodzakelijk zijn en dat enkel monitoren van de verontreiniging in het grondwater waarschijnlijk niet zal volstaan; dat zij in geen geval de pilootproef oplegt indien op basis van nieuwe gegevens zou blijken dat de MRC-techniek toch niet het verwachte resultaat zal hebben; dat de bijkomende informatie verschaft door de leverancier van de MRC waarin het gebruik van de techniek afgeraden wordt, in het bodemsaneringsproject door de deskundige opgenomen diende te zijn; dat de MRC-techniek dan niet weerhouden zou zijn in de BATNEEC-afweging (pag. 1 bestreden beslissing);

Overwegende dat bodemsanering, dit bij de niet-conformverklaring van het bodemsaneringsproject met toepassing van het Bodemsaneringsdecreet, erop gericht was de achtergrondwaarden voor de bodemkwaliteit te realiseren; dat indien het wegens de kenmerken van de bodemverontreiniging of van de verontreinigde gronden niet mogelijk is de achtergrondwaarden voor de bodemkwaliteit te realiseren door maatregelen die overeenstemmen met de stand van de techniek en die geen onredelijk hoge kosten meebrengen, de bodemsanering er minstens op gericht wordt een betere bodemkwaliteit te verwezenlijken dan bepaald door de toepasselijke bodemsaneringsnormen, of als ook dat niet mogelijk is, te vermijden dat de bodemkwaliteit een ernstige bedreiging vormt; dat deze maatregelen die overeenstemmen met de stand van de techniek en die geen onredelijk hoge kosten meebrengen (BATNEEC-principe), verwijzen naar de beste beschikbare technische

oplossingen die met succes in de praktijk zijn toegepast en waarvan de kostprijs niet onredelijk is in verhouding tot het te bereiken resultaat op het vlak van de bescherming van de mens en het milieu, dit onafhankelijk van de financiële draagkracht van degene op wie de saneringsverplichting rust (artikel 8 en 2, 15° Bodemsaneringsdecreet);

Overwegende dat kan opgemerkt worden dat het huidige beleid, dit met toepassing van het Bodemdecreet, er zelfs op gericht is om zoveel mogelijk de richtwaarden voor bodemkwaliteit te realiseren; dat deze toelaten dat de bodem al zijn functies kan vervullen zonder dat enige beperking moet worden opgelegd (artikel 3 Bodemdecreet);

Overwegende dat in opdracht van beroepster een bodemsaneringsproject opgesteld werd daar een beroep tegen de conformverklaring van een beschrijvend bodemonderzoek niet schorsend is; dat OVAM het bodemsaneringsproject niet conform verklaarde aan de bepalingen van het Bodemsaneringsdecreet omdat het ten eerste voorziet in een 5-jarige monitoring van het grondwater; dat de deskundige ervan uitgaat dat er geen ernstige bedreiging is en er geen verspreidingsrisico is terwijl OVAM in haar conformverklaring van het beschrijvend bodemonderzoek besluit dat er wel degelijk sprake is van een ernstige bedreiging aangezien er contact is of kan zijn tussen de verontreinigende stoffen of organismen en mensen, planten of dieren en waarbij dit contact zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben of een waterwinning nadelig kan beïnvloeden;

Overwegende dat de hoge nikkelconcentraties zich situeren in de orde van meer dan 100 maal de bodemsaneringsnorm en dus sterk de bodemsaneringsnormen overschrijden; dat men zich in een kwelgebied bevindt zodat de verontreiniging opwaarts naar het oppervlak gestuwd wordt en een risico vormt voor het gebruik van grondwater; dat de vermelding dat er geen risico bestaat zolang het terrein dezelfde bestemming behoudt, een grote beperking inhoudt voor het gebruik van het terrein en potentiële waterwinning in de omgeving dan niet meer mogelijk is daar grondwater, gewonnen ter hoogte van of in de onmiddellijke buurt van het onderzochte terrein, schadelijke gevolgen kan hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren; dat een dergelijke verontreiniging wel degelijk een risico vormt; dat er een actieve sanering moet uitgewerkt worden; dat OVAM noch het zorgvuldigheidsbeginsel, noch het redelijkheidsbeginsel, noch het evenredigheidsbeginsel schendt wanneer zij beslist dat de historische nikkelverontreiniging op perceel 148 F zich verspreid heeft tot op de percelen 143 G en 148 H en er wel degelijk sprake is van een ernstige bedreiging en dat er bijgevolg effectieve bodemsaneringswerken moeten worden uitgevoerd; dat het risico immers vast te stellen is in de bodemonderzoeken, zeker rekening houdend met de waterwinningen in de buurt, het kwelgebied en de hoge nikkelconcentraties; dat deze aspecten voldoende aantonen dat bodemsanering een noodzaak is; dat de OVAM de conclusie van de bodemsaneringsdeskundige niet hoeft te volgen; dat er contact is of kan zijn tussen de nikkelverontreiniging en mensen, planten of dieren en dat dit contact zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren;

Overwegende dat het bodemsaneringsproject ten tweede voorziet in het

aanbrengen van een verharding en de injectie van een MRC in het grondwater indien uit de monitoring zou blijken dat er wel verspreiding optreedt; dat de MRC-injectie blijkt te beantwoorden aan het BATNEEC-principe maar dat het om een innovatieve techniek gaat zodat er een pilootproef uitgevoerd dient te worden en de resultaten gerapporteerd dienen te worden in het bodemsaneringsproject waarbij vooral aangetoond moet worden dat er een stabiel complex gevormd wordt op lange termijn; dat de resultaten van een pilootproef de theoretische berekeningen moeten bevestigen; dat de toxiciteit van het geïnjecteerde MRC nader gespecificeerd dient te worden en dat het voorstel van pilootproef voorgelegd dient te worden aan OVAM;

Overwegende dat de bodemsaneringsdeskundige in haar technische nota opmerkt dat de leverancier van de MRC meedeelde dat uit pilootproeven, die allen uitgevoerd werden in het buitenland, blijkt dat MRC-injectie in veel gevallen niet de gewenste resultaten geeft voor nikkel en dat zij besloten heeft zich terug te trekken uit alle MRC projecten; dat de MRC-injectietechniek bijgevolg niet meer relevant blijkt te zijn; dat OVAM in haar verweernota stelt dat zij in geen geval de pilootproef oplegt indien op basis van nieuwe gegevens zou blijken dat de MRC-injectietechniek toch niet het verwachte resultaat zal hebben; dat de bijkomende informatie verschaft door de leverancier van de MRC waarin het gebruik van de techniek afgeraden wordt, in het bodemsaneringsproject door de deskundige opgenomen diende te zijn; dat de MRC-injectietechniek dan niet weerhouden zou zijn in de BATNEEC-afweging;

Overwegende dat beroepster bij de uitwerking van het bodemsaneringsproject ervan uitgegaan is dat sanering niet vereist was; dat zij als back-upvariant een actieve saneringstechniek voorgesteld heeft, namelijk de MRC-injectietechniek, maar dat dit een innovatieve techniek is; dat innovatieve technieken veelal nog onzeker zijn wat betreft de resultaten ervan; dat het opleggen van een pilootproef voor de innovatieve MRC-injectietechniek erop gericht was zekerheid te bekomen wat de effectiviteit ervan betreft maar ook tot doel heeft een correctere BATNEEC-afweging tussen technieken te bereiken doordat de MRC-injectietechniek na een pilootproef op basis van veldgegevens en niet op basis van aannames vergeleken wordt met andere technieken; dat het opleggen van een pilootproef voor de MRC-injectietechniek gezien de onzekerheid die er tot op vandaag nog mee gepaard gaat geen schending inhoudt van het BATNEEC-principe;

Overwegende dat het opleggen van een pilootproef voor de MRC-injectietechniek echter weinig zinvol is; dat beroepster bij de uitwerking van het bodemsaneringsproject een actieve saneringsvariant voorgesteld heeft waarvan de deugdelijkheid nog niet bewezen was; dat zelfs de producent de slaagkans van haar techniek op het perceel van beroepster te klein acht; dat in het kader van de sanering een andere valabele techniek voorgesteld dient te worden hetgeen in het voorliggende bodemsaneringsproject nog niet gebeurd is; dat OVAM het bodemsaneringsproject terecht niet conform verklaarde aan de bepalingen van het Bodemsaneringsdecreet daar de voorgestelde actieve saneringstechniek enkel theoretisch was en er dus geen correcte BATNEEC-afweging kon gemaakt worden; dat deze actieve saneringstechniek echter nu niet meer relevant is daar de slaagkans op het perceel van beroepster te

klein geacht wordt; dat het bodemsaneringsproject gewijzigd dient te worden in die zin dat het een andere valabele actieve saneringsvariant voorstelt en een nieuwe BATNEEC-afweging wordt gemaakt;

Overwegende dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat het beroep ongegrond te verklaren en de bestreden beslissing te bevestigen".

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

4. In een eerste middel voert de verzoekende partij de schending aan van artikel 31, § 1, juncto artikel 30, § 2, van het bodemsaneringsdecreet, van artikel 22 juncto artikel 19 van het bodemdecreet, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna : motiveringswet) en van artikel 37 van het besluit van de Vlaamse regering van 5 maart 1996 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering (hierna : (oud) Vlarebo).

Zij zet uiteen dat de bestreden besluiten ervan uitgaan dat een saneringsplicht is ontstaan tengevolge van de beslissingen van OVAM van 25 juli 2003 en 9 augustus 2005, terwijl dit louter beslissingen zijn die volgen uit een vrijwillig uitgevoerd beschrijvend bodemonderzoek en een vrijwillig opgesteld bodemsaneringsproject en die bijgevolg geen decretale verplichting kunnen doen ontstaan. Zij wijst er in dat verband op dat de eerste aanmaning door OVAM op 30 mei 2000 heeft plaatsgevonden op grond van artikel 39, § 1, van het bodemsaneringsdecreet in het kader van een overdrachtsprocedure, die echter is stopgezet op 3 augustus 2001, zodat deze aanmaning geen rechtsgrond meer heeft en de onderzoeken op vrijwillige basis werden voortgezet.

De verzoekende partij betoogt vervolgens dat de wettelijke verplichting tot sanering slechts ontstaat na opname van een perceel op de lijst met historisch verontreinigde gronden waar bodemsanering moet plaatsvinden én nadat

de saneringsplichtige daaropvolgend door OVAM is aangemaand krachtens artikel 31, § 1, van het bodemsaneringsdecreet of artikel 22 van het bodemdecreet. Zij merkt op dat te dezen, na opname van het betrokken perceel op voormelde lijst bij ministerieel besluit van 28 oktober 2003, nooit een aanmaning is gevolgd op grond van genoemde bepalingen, zodat geen decretale saneringsplicht tot stand is gekomen. Ook wijst zij erop dat de aanmaning door OVAM op 25 juli 2003 om over te gaan tot het opstellen van een bodemsaneringsproject, plaatsvond vóór het aanwijzen van het perceel als historisch verontreinigde grond bij besluit van 28 oktober 2003.

Voorts stelt de verzoekende partij dat de opname van een perceel op de lijst met historisch verontreinigde gronden niet vereist is voor de totstandkoming van de saneringsplicht in het kader van een overdrachtsprocedure overeenkomstig artikel 37 van het bodemsaneringsdecreet en artikel 102 van het bodemdecreet, maar dat dergelijke procedure volledig afhankelijk is van de wil van de overdrager, die te allen tijde de overdrachtsprocedure kan beëindigen, wat te dezen het geval was. Zij is van oordeel dat het nemen van beslissingen in het kader van een vrijwillige sanering op grond van artikel 47bis van het bodemsaneringsdecreet of artikel 92 van het bodemdecreet niet impliceert dat een verplichting tot bodemsanering ontstaat, aangezien zulks een decretale regeling voor vrijwillige bodemsanering volstrekt overbodig zou maken.

5. De verwerende partij antwoordt hierop dat de aanmaning door OVAM van 30 mei 2000 tot het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek wel degelijk tot gevolg heeft dat de verzoekende partij als saneringsplichtig moet worden beschouwd. Zij is van oordeel dat de afstand op 3 augustus 2001 van het voornemen tot overdracht hieraan niets verandert en dat geenszins een daadwerkelijke overdracht vereist is om te worden aanzien en aangemaand als "overdrager" zoals bedoeld in artikel 39 van het bodemsaneringdecreet. Bovendien stelt de verwerende partij vast dat de verzoekende partij herhaaldelijk werd aangemaand tot bodemsanering, onder meer door de definitief geworden besluiten van 2 februari 2001, 24 april 2001 en 3 augustus 2001 en dus in elk geval

beschouwd dient te worden als saneringsplichtig. Voorts betwist de verwerende partij dat de aanmaning tot bodemsanering slechts kan plaatsvinden nadat de betrokken grond overeenkomstig artikel 30, § 2, van het bodemsaneringsdecreet reeds op de lijst met historisch verontreinigde gronden is opgenomen en merkt zij in dat verband op dat artikel 47bis van het bodemsaneringsdecreet geenszins naar voormeld artikel 30 verwijst. Ten slotte voert de verwerende partij aan dat uit de samenlezing van voornoemd artikel 47bis, dat aan het eerste bestreden besluit ten grondslag ligt, en artikel 14, § 3, van het bodemsaneringsdecreet volgt dat OVAM aan de verzoekende partij het opstellen van een bodemsaneringsproject kan opleggen in het kader van een vrijwillige bodemsanering.

6. De verzoekende partij repliceert dat de besluiten van 2 februari 2001, 24 april 2001 en 3 augustus 2001 niet langer gelden als aanmaning tot bodemsanering, aangezien zij kaderden in de stopgezette overdrachtsprocedure en aldus zonder voorwerp zijn geworden. Voorts verwijst zij naar een schrijven van OVAM van 4 juli 2008 naar aanleiding van een verzoek tot saneringsvrijstelling, waarin OVAM stelt dat de verzoekende partij "niet (werd) aangemaand overeenkomstig artikel 31 § 1 van het Bodemsaneringsdecreet om tot bodemsanering over te gaan", dat in hoofde van de verzoekende partij "nog geen decretale verplichting (bestaat) om tot bodemsanering over te gaan" en dat de verzoekende partij "nog niet aangemaand (werd) krachtens artikel 22 van het Bodemdecreet".

Beoordeling

7. De rechtsgevolgen van een aanmaning bij toepassing van artikel 39, § 1, van het bodemsaneringsdecreet verdwijnen niet als de aangemaande laat weten af te zien van zijn voornemen tot overdracht. Evenwel houden die rechtsgevolgen enkel in dat de overdracht niet kan plaatsvinden vooraleer de overdrager aan bepaalde verplichtingen heeft voldaan, en bijgevolg niet dat de overdrager hoe dan ook tot bodemsanering moet overgaan. De redenering van de verwerende partij, dat elke beslissing van OVAM die een verplichting inhoudt die

past binnen de definitie van bodemsanering, als aanmaning in de zin van artikel 31, § 1, van het bodemsaneringsdecreet moet worden beschouwd, gaat nochtans niet op, omdat artikel 31, § 3bis, van het bodemsaneringsdecreet in een termijn van dertig dagen voorziet voor de aangemaande om vrijstelling van saneringsplicht te vragen middels het bezorgen van een gemotiveerd standpunt daarover, en dit op straffe van verval, en er bijgevolg geen saneringsplicht kan worden gevestigd zonder uitdrukkelijke aanmaning daartoe.

8. Bij de conformverklaring van een eindverslag van een beschrijvend bodemonderzoek bestaat er geen verschil tussen iemand die eerder als saneringsplichtige werd aangemaand, iemand die als overdrager werd aangemaand, of iemand die vrijwillig wenst te saneren. Hetzelfde geldt wanneer het om een bodemsaneringsproject gaat.

9. Bij het conform verklaren van een beschrijvend bodemonderzoek kan OVAM de termijn bepalen waarbinnen een bodemsaneringsproject moet worden opgesteld. De termijn maakt deel uit van het opzet van het decreet, met name het wegnemen van de bedreiging die van de verontreiniging uitgaat, en steunt bijgevolg op milieutechnische redenen. De termijn heeft noch als doel, noch als gevolg dat hiermee de saneringsplicht zou worden gevestigd. Voor wie reeds werd aangemaand bij toepassing van artikel 31, § 1, van het bodemsaneringsdecreet verandert de termijn uiteraard niets aan het bestaan van de saneringsplicht, terwijl voor wie nog niet werd aangemaand het opleggen van een termijn geen aanmaning uitmaakt.

10. Tijdens de administratieve beroepsprocedure is het bodemdecreet in de plaats gekomen van het bodemsaneringsdecreet. De verwerende partij diende zich in de eerste bestreden beslissing uit te spreken over de conformiteit van het beschrijvend bodemonderzoek (artikel 39, § 1), over de vraag of het om nieuwe of historische verontreiniging gaat, en of er een ernstige bodemverontreiniging aanwezig is (artikel 40), en kon zij een termijn opleggen voor het opstellen en bezorgen van een bodemsaneringsproject (artikel 41). In de

tweede bestreden beslissing moest de verwerende partij zich uitspreken over de conformiteit van het bodemsaneringsproject, en kon ze aanvullingen of wijzigingen opleggen (artikel 51).

11. Als zij er ter gelegenheid van het nemen van de bestreden beslissingen ten onrechte van zou zijn uitgegaan dat de verzoekende partij eerder werd aangemaand als saneringsplichtige, brengt zulks de wettigheid van die beslissingen niet in het gedrang, omdat die aangelegenheid geen dragend motief kan vormen voor het al dan niet conform verklaren, noch voor het opleggen van een termijn, en ook niets verandert aan de rechtsgevolgen van de bestreden beslissingen.

Het eerste middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

12. In een tweede middel voert de verzoekende partij de schending aan van de artikelen 14, § 3, en 30, § 1, van het bodemsaneringsdecreet, van artikel 19 van het bodemdecreet, van het zorgvuldigheids-, redelijkheids- en evenredigheidsbeginsel, van de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet en van artikel 37 van (oud) Vlarebo.

Zij argumenteert dat in de bestreden beslissingen het betrokken perceel wordt aangewezen als een historisch verontreinigde grond waarop bodemsanering moet plaatsvinden, terwijl zulks volledig voorbijgaat aan de eindconclusie van het beschrijvend bodemonderzoek dat de aanwezige historische verontreiniging geen bedreiging vormt voor mens en omgeving zodat niet tot sanering moet worden overgegaan. Zij wijst erop dat het krachtens artikel 14, § 3, van het bodemsaneringsdecreet onmogelijk is voor de verwerende partij om enerzijds het beschrijvend bodemonderzoek conform te verklaren en anderzijds de

conclusie van dat rapport te negeren door de verzoekende partij aan te manen tot het opstellen van een bodemsaneringsproject. De verzoekende partij meent dat in de bestreden besluiten het voorgelegde feitenmateriaal onvoldoende wordt gewaardeerd en niet in redelijkheid tot een juiste conclusie wordt gekomen.

De verzoekende partij zet ook uiteen dat de bestreden besluiten in strijd zijn met de objectieve bevindingen van verscheidene onderzoeken uitgevoerd door erkende bodemsaneringsdeskundigen. Zij verwijst naar het oriënterend bodemonderzoek, naar de vier fases en het eindverslag van het beschrijvend bodemonderzoek en naar een rapport van 11 augustus 2003. De verzoekende partij besluit dat uit deze bijkomende gegevens ontegensprekelijk blijkt dat de vastgestelde historische bodemverontreiniging geen bedreiging vormt voor de mens en de omgeving zodat een bodemsanering zich te dezen niet opdringt.

Zij wijst eveneens op een "belangrijke evolutie" in het dossier, met name het gegeven dat zich op naastgelegen percelen een "gelijkaardig probleem" stelt van verontreiniging van bodem en grondwater met nikkel. Zij merkt op dat het beschrijvend bodemonderzoek ter zake werd uitgevoerd door dezelfde erkende bodemsaneringsdeskundige en dat recent op het naastgelegen perceel in opdracht van OVAM een controleonderzoek werd uitgevoerd door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (hierna : VITO), waarin op grond van een berekening van de verspreidingssnelheid van de verontreiniging werd besloten dat er geen reëel verspreidingsrisico bestaat en er bijgevolg geen saneringsnoodzaak is. Volgens de verzoekende partij kan dit besluit van een gereputeerde wetenschappelijke instelling van de overheid "mutatis mutandis" worden toegepast voor het nabijgelegen eigen perceel dat een volstrekt gelijkaardig probleem van nikkelverontreiniging kent, ontstaan door dezelfde activiteiten van de vroegere exploitant.

13. De verwerende partij wijst in haar memorie van antwoord op de rechtspraak van de Raad van State dat een onderscheid moet worden gemaakt

tussen de wijze waarop een bodemonderzoek wordt uitgevoerd en de conclusie die er uit wordt getrokken en dat het bij de erkende bodemsaneringsdeskundige leggen van de bevoegdheid om te beslissen of er bodemsanering nodig is, zowel OVAM als de verwerende partij de bevoegdheden ontnemt die het bodemsaneringsdecreet hen ter zake toekent. Ook wijst de verwerende partij erop dat uit artikel 39 van het bodemdecreet en de artikelen 68 tot 70 van het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 2007 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (hierna : (nieuw) Vlarebo) duidelijk blijkt dat de conformverklaring van het beschrijvend bodemonderzoek enkel bevestigt dat dit onderzoek correct werd uitgevoerd maar geen akkoord inhoudt met de besluiten die de deskundige uit dat onderzoek trekt. Voorts herinnert zij eraan dat de rechtsmacht van de Raad van State beperkt is tot een marginale toetsing en meent zij dat zij in elk geval niet op kennelijk onredelijke wijze heeft geoordeeld dat de bodemverontreiniging een risico oplevert of kan opleveren tot nadelige beïnvloeding van mens of milieu, zoals bepaald in artikel 2, 5°, van het bodemdecreet. Wat het vermeende controleonderzoek door de VITO op een naastgelegen perceel betreft, merkt de verwerende partij op dat niet blijkt van wanneer dit onderzoek dateert, dat zij nooit over dit onderzoek heeft beschikt ondanks het feit dat de verzoekende partij tot tweemaal toe haar beroepschrift tegen het besluit van OVAM van 25 juli 2003 heeft aangevuld, dat in de bestreden beslissingen dan ook onmogelijk rekening kon worden gehouden met deze nieuwe argumentatie en dat het perceel van de verzoekende partij en het bedoelde naastgelegen perceel geen vergelijking kunnen doorstaan, aangezien de verontreiniging met nikkel is ontstaan op het perceel van de verzoekende partij na een lek in 1982 waarbij de oplossing naar een lager gelegen punt aan de noordwestzijde van dat perceel is gestroomd en daar in de grond is gedrongen, terwijl het bedoelde naastgelegen perceel zuidoostelijk is gelegen met nog een ander perceel tussenin.

Beoordeling

14. Artikel 177, § 4, van het bodemdecreet luidt als volgt :

"Voor de uitvoering van haar taken en de uitoefening van haar bevoegdheden kan de OVAM en de Vlaamse Regering zich baseren op technische verslagen, bodemonderzoeken, bodemsaneringsprojecten en eindevaluatieonderzoeken die voor de inwerkingtreding van dit decreet bij de OVAM werden ingediend, alsook op de bestuurshandelingen naar aanleiding van de beoordeling ervan".

De verwerende partij beschikt bij de uitspraak over administratieve beroepen aangetekend voor de inwerkingtreding van het bodemdecreet over geen andere bevoegdheid dan deze die het bodemdecreet haar toekent, en kan enkel de bepalingen van datzelfde decreet toepassen.

15. Het middel richt zich tegen de beoordeling in de bestreden beslissingen dat er een ernstige bodemverontreiniging aanwezig is waardoor bodemsanering moet worden uitgevoerd. De artikelen 14, § 3, en 30, § 1, van het bodemsaneringsdecreet waren op het ogenblik dat de bestreden beslissingen tot stand kwamen reeds opgeheven, en konden bijgevolg niet worden geschonden door de bestreden beslissingen. Ook het door de verzoekende partij geschonden geachte artikel 37 van (oud) Vlarebo is opgeheven en vervangen door (nieuw) Vlarebo, in werking getreden op 1 juni 2008.

16. De administratieve beroepen werden ingediend bij toepassing van artikel 23 van het bodemsaneringsdecreet. Thans kunnen ze geacht worden onder de toepassing te vallen van respectievelijk artikel 43 en artikel 55 van het bodemdecreet, en daardoor ook van de artikelen 153 tot 155 van dat decreet.

Artikel 155, § 1, van het bodemdecreet bepaalt :

"Het administratief beroep, vermeld in artikel 153, is een vol beroep als het beroep betrekking heeft op een beslissing van de OVAM over de aanduiding van de saneringsplichtige, de vrijstelling van de saneringsplicht of de exoneration van de verplichting om een site-onderzoek uit te voeren, met uitzondering van

die onderdelen van voormelde beslissingen waarbij de OVAM als bodemsaneringsdeskundige uitspraak heeft gedaan.

In de andere gevallen beperkt het administratief beroep, vermeld in artikel 153, zich tot een marginale toetsing waarbij de Vlaamse Regering uitspraak doet over de manifeste onredelijkheid van de bestreden beslissing van de OVAM of het betreffende onderdeel ervan".

Uit die bepaling blijkt dat de verwerende partij in dezen slechts tot een marginale toetsing kan overgaan.

17. In de eerste bestreden beslissing wordt onder meer gesteld :

"Overwegende dat de nikkelverontreiniging in de grond en het grondwater sterk de bodemsaneringsnormen overschrijdt; dat er sprake is van een kwelgebied; dat er duidelijk een potentieel risico bestaat door de verontreiniging; dat immers het ondiepe grondwater ter hoogte van de onderzoekslocatie en in de onmiddellijke buurt ervan potentieel winbaar is; dat het duidelijk is dat indien er grondwater wordt gewonnen ter hoogte van of in de onmiddellijke buurt van het onderzochte terrein de vastgestelde nikkelverontreiniging zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren;

Overwegende dat deze aspecten voldoende aantonen dat bodemsanering een noodzaak is; dat hoger reeds geoordeeld werd dat de OVAM de conclusie van de bodemsaneringsdeskundige niet hoeft te volgen in haar beslissing tot conformverklaring van het beschrijvend bodemonderzoek; dat er contact is of kan zijn tussen de nikkelverontreiniging en mensen, planten of dieren en dat dit contact zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren; dat de beslissing van de OVAM dat er een ernstige bedreiging uitgaat van de verontreiniging met nikkel in de grond en het grondwater dan ook niet kennelijk onredelijk is".

De tweede bestreden beslissing luidt onder meer als volgt :

"Overwegende dat bodemsanering, dit bij de niet-conformverklaring van het bodemsaneringsproject met toepassing van het Bodemsaneringsdecreet, erop gericht was de achtergrondwaarden voor de bodemkwaliteit te realiseren; dat indien het wegens de kenmerken van de bodemverontreiniging of van de verontreinigde gronden niet mogelijk is de achtergrondwaarden voor de bodemkwaliteit te realiseren door maatregelen die overeenstemmen met de stand van de techniek en die geen onredelijk hoge kosten meebrengen, de bodemsanering er minstens op gericht wordt een betere bodemkwaliteit te verwezenlijken dan bepaald door de toepasselijke bodemsaneringsnormen, of als ook dat niet mogelijk is, te vermijden dat de bodemkwaliteit een ernstige

bedreiging vormt; dat deze maatregelen die overeenstemmen met de stand van de techniek en die geen onredelijk hoge kosten meebrengen (BATNEEC-principe), verwijzen naar de beste beschikbare technische oplossingen die met succes in de praktijk zijn toegepast en waarvan de kostprijs niet onredelijk is in verhouding tot het te bereiken resultaat op het vlak van de bescherming van de mens en het milieu, dit onafhankelijk van de financiële draagkracht van degene op wie de saneringsverplichting rust (artikel 8 en 2, 15° Bodemsaneringsdecreet);

Overwegende dat kan opgemerkt worden dat het huidige beleid, dit met toepassing van het Bodemdecreet, er zelfs op gericht is om zoveel mogelijk de richtwaarden voor bodemkwaliteit te realiseren; dat deze toelaten dat de bodem al zijn functies kan vervullen zonder dat enige beperking moet worden opgelegd (artikel 3 Bodemdecreet);

Overwegende dat in opdracht van beroepster een bodemsaneringsproject opgesteld werd daar een beroep tegen de conformverklaring van een beschrijvend bodemonderzoek niet schorsend is; dat OVAM het bodemsaneringsproject niet conform verklaarde aan de bepalingen van het Bodemsaneringsdecreet omdat het ten eerste voorziet in een 5-jarige monitoring van het grondwater; dat de deskundige ervan uitgaat dat er geen ernstige bedreiging is en er geen verspreidingsrisico is terwijl OVAM in haar conformverklaring van het beschrijvend bodemonderzoek besluit dat er wel degelijk sprake is van een ernstige bedreiging aangezien er contact is of kan zijn tussen de verontreinigende stoffen of organismen en mensen, planten of dieren en waarbij dit contact zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben of een waterwinning nadelig kan beïnvloeden;

Overwegende dat de hoge nikkelconcentraties zich situeren in de orde van meer dan 100 maal de bodemsaneringsnorm en dus sterk de bodemsaneringsnormen overschrijden; dat men zich in een kwelgebied bevindt zodat de verontreiniging opwaarts naar het oppervlak gestuwd wordt en een risico vormt voor het gebruik van grondwater; dat de vermelding dat er geen risico bestaat zolang het terrein dezelfde bestemming behoudt, een grote beperking inhoudt voor het gebruik van het terrein en potentiële waterwinning in de omgeving dan niet meer mogelijk is daar grondwater, gewonnen ter hoogte van of in de onmiddellijke buurt van het onderzochte terrein, schadelijke gevolgen kan hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren; dat een dergelijke verontreiniging wel degelijk een risico vormt; dat er een actieve sanering moet uitgewerkt worden; dat OVAM noch het zorgvuldigheidsbeginsel, noch het redelijkheidsbeginsel, noch het evenredigheidsbeginsel schendt wanneer zij beslist dat de historische nikkelverontreiniging op perceel 148 F zich verspreid heeft tot op de percelen 143 G en 148 H en er wel degelijk sprake is van een ernstige bedreiging en dat er bijgevolg effectieve bodemsaneringswerken moeten worden uitgevoerd; dat het risico immers vast te stellen is in de bodemonderzoeken, zeker rekening houdend met de waterwinningen in de buurt, het kwelgebied en de hoge nikkelconcentraties; dat deze aspecten voldoende aantonen dat bodemsanering een noodzaak is; dat de OVAM de conclusie van de bodemsaneringsdeskundige niet hoeft te volgen; dat er contact is of kan zijn tussen de nikkelverontreiniging en mensen, planten of dieren en dat dit contact zeker of waarschijnlijk

schadelijke gevolgen zal hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren".

18. Hieruit blijkt dat de verwerende partij, in navolging van OVAM, de noodzaak tot het uitvoeren van bodemsaneringswerken in essentie en in redelijkheid afleidt uit de in het grondwater aangetroffen concentraties, en de bedreiging die daarvan uitgaat voor mogelijke toekomstige grondwaterwinningen op het terrein zelf of in de onmiddellijke omgeving. Het verslag van 11 augustus 2003, waarop de verzoekende partij steunt, erkent ook zelf de bedreiging die van de verontreiniging uitgaat voor eventuele nieuwe, dichterbij gelegen, grondwaterwinningen.

19. Ten slotte kan het resultaat van het controleonderzoek uitgevoerd door de VITO in dezen bezwaarlijk de verwerende partij of OVAM binden aangezien het niet werd uitgevoerd op de gronden waarop de bestreden beslissingen slaan.

Het tweede middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van achtentwintig februari tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin